

תורה אור

1. אני י' דברתי אם לא זאת אַעֲשֶׂה לְכָל הַעֲדָה הָרְעָה הזאת הנזערים עלי במדבר הַזֶּה יִתְמוּ וְשָׁם יָמוּתוּ:

במדבר יד לה אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי בִּאֲפִי אִם יָבֹאוּ אֶל מְנוּחָתִי:

תהלים צה יא אֶסְפּוּ לִי חֲסִידֵי בְרִיתִי בְּרִיתִי עֲלֵי זִבְחֹה:

תהלים 1 ה

4. וּפְדוּנִי מִיָּשׁוּבָן וְיִבְרָאָה צִיּוֹן בְּרָנָה נְשׁוֹמַחַת עוֹלָם עַל רֹאשִׁים שֶׁשָׁחוּ וְשׁוֹמַחָה יִשְׁיַגּוּ וְנָסוּ יַגִּן וְאַנְיָהוּ:

ישיעיהו לה י

5. הִלֵּךְ וְקָרָאתָ בְּאָזְנִי יִירָשְׁלָם לֵאמֹר כֹּה אָמַר יְיָ וְכִרְתִּי לָךְ חֲסִיד נְעוּרֶיךָ אֶהְבֶּת כְּלֹלֹתֶיךָ לְכַתֵּךְ אַחֲרֵי בְּמִדְרָךְ בְּאַרְץ לֹא יִדְרָעוּ: יִימֵיהֶוּ בִּי בִּיְרֹשָׁלָיִם: יְיָ יִשְׁעִיהוּ י' מַעַל אֲדַמְתֶּם בֶּאֱף וּבַחֲמָה וּבִקְצָף גְּדוֹל וַיִּשְׁלַכְם אֶל אֶרֶץ אֲחֵרָה כִּיּוֹם הַזֶּה:

דברים טט כז

7. וְהָיָה בְּיוֹם הַהוּא יִתְקַע בְּשׁוֹפָר גְּדוֹל וְיָבֹאוּ הַתַּבְּרִים בְּאַרְץ אֲשׁוּר וְהַדְּבָרִים בְּאַרְץ מִצְרַיִם וְהַשְׁתַּחוּוּ לַיְיָ בְּהַר הַקֹּדֶשׁ בִּירֹשָׁלָיִם: יְשִׁיעִיהוּ י' ג' וְהָלַךְ וְקָרָאתָ אֹתָהּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה צְפֻנָּה וְאֶמְרָתָה שׁוֹבָה מִשְׁבָּה יִשְׂרָאֵל נָאִם יְיָ לֹאֹ אֶפִּיל פָּנַי בָּכֶם כִּי חֲסִיד אֲנִי נָאִם יְיָ לֹא אֶשׁוּר לַעֲלֹעֲוֹתָ: יְרֵמְיָהוּ ג יב 9. כִּי הִנֵּה הַיּוֹם בָּא בַּעַר בְּתַנּוּר וְהָיוּ כָּל יְדֵימֵי וְכָל עֵשֶׂה רִשְׁעָה קֵשׁ וְלֹאֹתָ אֹתָם הַיּוֹם הַבֹּא אֲמַר י' צְבָאוֹת אֲשֶׁר לֹא יַעֲזֹב לָהֶם שָׂרֵשׁ וְעֵנָף:

מלאכי ג יט

10. שׁוּמַר פְּתָאִים י' דְּלוּתוֹ וְלִי יְהוֹשִׁיעַ:

תהלים קט ו

11. וְיִי הַזֶּה מִלְכָּא עֵיר וְקִדְשֵׁי נָחַת מִן שְׁמַיָא וְאָמַר גְּדוּ אֵילָנָא וְחַבְלֹהֵי בְרֵחַ עֶקֶר שְׂרָשׁוּהִי בְּאַרְעָא שְׁבִקוּ וּבְאֶסּוּר דִּי פְרִיָל וְנַחֵשׁ בְּדַתְאָא דִּי קָרָא וּבִטֵּל שְׁמַיָא יַעֲזֻבַּע וְעַם חַיִּיתָ קָרָא וְחָלְקָה עַד דִּי שְׂבָעָה עֲדִינוּ וְחִלְפוּן עֲלוּתָה:

דניאל ד כ

12. מַתִּים בֵּל יַחֲדוּ וְפָאִים בֵּל יִקְמוּ לְכָן פְּקֻדֵי וּתְשִׁימִים וְתֵאבֹד כָּל זִכָּר לָמוֹ:

ישיעיהו כו יד

13. יָבֹאוּ וַיִּגְדּוּ צִדְקָתוֹ לְעַם נוֹלָד בִּי עֲשֵׂה:

תהלים כב לב

14. זָרַע יַעֲבֹדֵנוּ יִסְפָּר לֵאדֹנִי לְדוֹר:

תהלים כב לא

15. עֲנִי אֲנִי וְגַע מַנְעֵר נְשִׁאתִי אֲמִיךְ אֲפִינָה:

תהלים פח טז

16. פִּתְחוּ שַׁעֲרֵים וְיִבָּא גוֹי צִדִּיק שׁוֹמֵר אֲמִנִים:

ישיעיהו כ ב

קיי:

אֶ"ל הוּא טִייעֶא: **כַּל תַּסְתִּין יוֹמִין מַהֲרֵי לֹה גִיהֶנֶם**. הַכִּי: **וּאִמְרִי הַכִּי מַשֶּׁה וּמוֹרָתוֹ אִמַּת**. שְׁנֵסָה כְּמָה פֻּעַמִּים וּרְלָה שְׁכַל לִי יוֹם עֲשָׂן יוֹאֵל מַשֶּׁשׁ וְשׁוּמַע שְׁאוּמְרִין מַשֶּׁה וּמוֹרָתוֹ אִמַּת וְכו': **כֹּאֲפִי לֹא גִרְסִי: שְׁנֹאֲמֵר**. לַעֲלִי מִיַּיְנָה קֶרֶא מ' שְׁנֵה אֲקוּט דְּדוֹר דִּהִיַּינו דוֹר הַמַּדְבֵּר: **כוֹרְטִי כְרִיטִי עַלִי זַבַּח**. וְהִיַּינו דוֹר הַמַּדְבֵּר שְׁכֵרְתוֹ כְּרִית שֶׁל מַקּוֹס עַלִי זַבְחִים וְשִׁלְמִים דְּכַמִּיד (שְׁמוֹת כד) וַיִּזְבְּחוּ זַבְחִים שְׁלָמִים וְכַמִּיד (שֵׁס) וַיִּזְרוּק עַל הָעַם וַיֹּאמֶר הִנֵּה דֵם הַכְּרִית אֲשֶׁר כִּרַּת ה' עִמָּכֶם: **נִשְׁבַּעְתִּי וְחוֹזְנִי כִּי**. וְהִיַּינו אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי כֹּאֲפִי מִפְּנֵי כַּעֲסִי נִשְׁבַּעְתִּי וּמִתְחַרַּט אֲנִי: **אֵלֹה חֲנִינָה מִישָׁאֵל וְעוֹרִים שְׁמַסְרוּ עֲלָמָן**. לְמִיתָה כְּשִׁנִּיל כְּרִיתוֹ שֶׁל מַקּוֹס: **וּפְדוּיִי ה'ִ**. אֵלֹה דוֹר הַמַּדְבֵּר שֶׁנִּפְדּוּ מִמִּזְרִים: **שְׁכִּינָה רִ"ע לַחֲסִידוּסִים**. שְׂרָגִיל לִזְכוּת אֵת יִשְׂרָאֵל וְהַשְׁתֵּא מַחֲיִיד לֹה דְלֹאֲמֵר לַעֲלִי (דף קס). דוֹר הַמַּדְבֵּר אֵין לֵהֶם חֵלֶק לַעֲוֹלֹם הַבֹּא. וְלִקְמֵן מִפְּרַשׁ מֵאִי חֲסִידוּתִיה: **שְׁנֹאֲמֵר הַלּוֹךְ וּקִרְאֵם**. כְּלוֹמַר שֶׁהֵרִי הִיֵּה יִכּוֹל לִדְרוֹשׁ שֵׁשׁ לֵהֶם חֵלֶק [לַעֲוֹלֹם הַבֹּא] דְּכַמִּיד הַלּוֹךְ וּקִרְאֵת וּגו': **מִתְנַי' עֲשֵׂרֶם הַשְּׁבַעִים**. שֶׁהִגֵּלָה סְנַחְרִיב שְׁנֹאֲמֵר (מַלְכִּים 3 יח) וַיִּנָּחֶם כַּחֲלָה וּבַחֲצוֹר נֹהַר גִּזּוֹן וְעֵרִי מַדִּי: **אֵין עַסִּידִים לַחוּזֹר**. מִמַּקּוֹס שְׁגָלוֹ. וְהֵא דְלֹאֲמִרִין גִּנְמִיט' דִּירְמִיָּה הַחֲזִירִין לֹא שֶׁחֲזִירִין כּוֹלֵן אֵלֶּה מַקְצֵתֶם הַחֲזִיר: **שְׁנֹאֲמֵר וַיִּשְׁלִיכֶם אֵל אֶרֶץ אֲחֵרָם כִּיּוֹם הַזֶּה**. שֶׁכָּן גּוֹר לֵהֶם הַקִּצָּה' שֶׁכִּיּוֹן שַׁעֲזִין אֵת מוֹרָתוֹ הוּא מִגֵּלָה אוֹתוֹ: **כִּיּוֹם הַזֶּה מֵה הַיּוֹם מַחֲפִיל**. כִּזְקָר אֶפֶל וּבִזְהִרִים מֵאִיר אִ"נ כְּעֶרַב אֶפֶל וְהוֹלֵךְ וּלְמַחֲרָתוֹ מֵאִיר אֶף עֶשְׂרַת הַשְּׁבַעִים (אֵין) עַמִּידִין לַחוּזֹר לַהֲיִית לֵהֶם חֵלֶק לַעֲוֹלֹם הַבֹּא. לֹא כִזְנִינִים וְכִנִּי כִזְנִינִם קֹאֲמֵר אֵלֶּה אוֹתוֹן שְׁגָלוֹ עֲמָנָן אֵין לֵהֶם חֵלֶק שְׂרַעֲשִׁים גְּמוּרִין הֵם אֵזֶל כִּזְנִינִם וְדוֹרוֹת הַבָּאִים זֹוכִין וּמוֹכִין. מ"ר: **וַיִּשְׁלִיכֶם**. מִשְׁמַע שִׁיָּהוּ כּוֹלֵס גּוֹלִין בְּמַקּוֹס אֶחָד אֵל אֶרֶץ אֲחֵרָה וְהִיַּינו עֶשְׂרַת הַשְּׁבַעִים שֶׁהִגֵּלָס סְנַחְרִיב וְהוֹשִׁיעַס כְּמַקּוֹס אֶחָד כְּדֹאֲמִרִין (לַעֲלִי דף כד). שְׁהוֹלִים לְמַדִּינַת אֲפִרְיָקִי אֵזֶל 3' הַשְּׁבַעִים לֹא גָלוּ לְמַקּוֹס אֶחָד אֵלֶּה נִתְפָּזְרוּ כֻּכַל הָאֶרֶצוֹת וְעַלִּיָּהֶם הוּא אוֹמֵר אֲשַׁקֶּה לֵהֶם וְאֲקַבֵּלֶם (זְכַרְיָה י'): ה"ג מִתְנַי' **עֲשֵׂרֶם הַשְּׁבַעִים אֵין עַסִּידִין לַחוּזֹר: גִּבְ' סוּו רַכְנָן עֲשֵׂרֶם הַשְּׁבַעִים אֵין לֵהֶם חֵלֶק לַעֲוֹלֹם הַבֹּא שְׁנֹאֲמֵר וַיִּסָּעֶם ה' מַעַל אֲדַמְתֶּם וּגו'.**

וְאִית דְּמִפְרַשִּׁי עֶשְׂרַת הַשְּׁבַעִים אֵין לֵהֶם חֵלֶק לַעֲוֹלֹם הַבֹּא הִיַּינו לִיּוֹמוֹת הַנִּמְשִׁית שֶׁלֹּא יִקְבֹּלֶם מַשִּׁית עַם שֶׁאֵר גְּלוּיֹת לִפִּי שְׁסַפְרוּ כְּגִמּוֹת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל

הַבֹּא אֲמַר ה' צְבָאוֹת אֲשֶׁר לֹא יַעֲזוּב לָהֶם יַעֲזוּב אֲשֶׁר לֹא יִעֲזוּב לָהֶם שׁוֹרֵשׁ וְעֵנָף שׁוֹרֵשׁ בַּעֲוֹה'י וְעֵנָף לַעֲוֹה'ב

א"ל כַּל תַּלְתִּין יוֹמִין מַהֲדֵרָא לֹהוּ גִיהֶנֶם כְּבִשְׂר בְּתוֹךְ קִלְחַת וּאִמְרִי הַכִּי מַשֶּׁה וּמוֹרָתוֹ אִמַּת וְהֵן בְּדֹאִים: דוֹר הַמַּדְבֵּר אֵין לָהֶם חֵלֶק לַעֲוֹלֹם הַבֹּא וְכו': ת"ר ⁶ דוֹר הַמַּדְבֵּר אֵין לָהֶם חֵלֶק לַעֲוֹלֹם הַבֹּא שְׁנֹאֲמֵר ¹ בְּמַדְבֵּר הוּוֹה יִתְמוּ וְשָׁם יָמוּתוּ וַיְחַמוּ בַּעֲוֹלָם הַזֶּה וְשָׁם יָמוּתוּ בַּעֲוֹלָם הַבֹּא ² אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי בִּאֲפִי אִם יָבוֹאוּ אֶל מְנוּחָתִי דְּבָרִי ר"ע ³ ר"א אוֹמֵר ⁴ (הֵן בֹּאִין) לַעֲוֹלֹם הַבֹּא שְׁנֹאֲמֵר ⁵ אֶסְפּוּ לִי חֲסִידֵי כּוֹרְתִי בְּרִיתִי עַלִי זִבְח אֵלֹא מַה אֲנִי מַקִּיִּים אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי בִּאֲפִי ⁷ בִּאֲפִי נִשְׁבַּעְתִּי וְחוֹזְנִי בִי רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן קִרְחָה אוֹמֵר לֹא נֹאמֵר פֶּסוּק זֶה אֵלֹא כְּגִנְדֵּי דוֹרוֹת הַבֹּאִים אֶסְפּוּ לִי חֲסִידֵי אֵלֹו צִדִּיקִים שְׁבִכָּל דוֹר וְדוֹר כּוֹרְתִי בְּרִיתִי [א] ⁸ (עַלִי זִבְח) אֵלֹו חֲנִינָה מִישָׁאֵל וְעוֹזִירָה שְׁמַסְרוּ עֲצָמָן לְתוֹךְ כְּבֵשׁ הָאֵשׁ עַלִי זִבְח [אֵלֹו] ר"ע וְחַבִּירִיו שְׁמַסְרוּ עֲצָמָן לְשַׁחֲטָה עַל דְּבָרֵי תוֹרָה ר"ש בֶּן מִנְסִיָא אוֹמֵר בֹּאִים הֵן לַעֲוֹלָם הַבֹּא שְׁנֹא' ⁹ וּפְדוּיִי ה' יִשׁוּבוּן וּבֹאוּ צִיּוֹן כְּרִנָּה אֲמַר רַבֵּה בֵּר בֵּר חֲנָה א"ר יוֹחָנָן שְׁבָקָה ר"ע לַחֲסִידוּתִיהָ שְׁנֹאֲמֵר ⁵ הַלּוֹךְ וּקִרְאֵת בֹּאֲזִנִי יְרוּשָׁלַיִם לֵאמֹר זִכְרָתִי לָךְ חֶסֶד נְעוּרֶיךָ אֶהְבֶּת כְּלֹלֹתֶיךָ לְכַתֵּךְ אַחֲרֵי בְּמִדְבָּר בְּאֶרֶץ לֹא זְרוּעָה וּמַה אַחֲרִים בֹּאִים בּוֹכּוֹתֶם הֵם עֲצָמָן לֹא כָל שָׁכֵן: **מִתְנַי' עֲשֵׂרַת הַשְּׁבַעִים** אֵינָן עַתִּידִין לַחוּזֹר שְׁנֹא' ⁶ וַיִּשְׁלִיכֶם אֶל אֶרֶץ אֲחֵרָת כִּיּוֹם הַזֶּה הַיּוֹם הַהוּא וַיִּאֲזִנוּ חוּזֹר אֶף הֵם הוֹלִכִים וַאֲיִנָן חוּזְרִים דְּבָרִי ר"ע ר"א אוֹמֵר כִּיּוֹם הַזֶּה מַה יוֹם מֵאִפִּיל וּמוֹאִיר אֶף עֲשֵׂרַת הַשְּׁבַעִים שֶׁאִפִּילָה לָהֵן כֶּךָ עַתִּידָה לְהֵאִיר לָהֶם: **גִּבְ' ת"ר** ⁷ עֲשֵׂרַת הַשְּׁבַעִים ״אֵין לָהֶם חֵלֶק לַעֲוֹה״ב שְׁנֹאֲמֵר וַיִּתְשֵׁם ה' מַעַל אֲדַמְתֶּם בֶּאֱף וּבַחֲמָה וּבִקְצָף גְּדוֹל וַיִּתְשֵׁם ה' מַעַל אֲדַמְתֶּם בַּעֲוֹה'י וַיִּשְׁלִיכֶם אֶל אֶרֶץ אֲחֵרָת לַעֲוֹה'ב דְּבָרִי ר"ע ר"ש בֶּן יְהוּדָה אִישׁ כֹּפֵר עֵכוּ אוֹמֵר מִשׁוֹם ר"ש אִם מַעֲשִׂיהֶם כִּיּוֹם הַזֶּה אֵינָן חוּזְרִין וְאִם לֹאוּ חוּזְרִין רַבִּי אוֹמֵר בֹּאִים הֵם לַעֲוֹה'ב שְׁנֹאֲמֵר ⁷ בְּיוֹם הַהוּא יִתְקַע בְּשׁוֹפֵר גְּדוֹל וּגו' אֲמַר רַבֵּה בֵּר בֵּר חֲנָה א"ר יוֹחָנָן שְׁבָקָה ר"ע לַחֲסִידוּתִיהָ שְׁנֹא' ⁸ הַלּוֹךְ וּקִרְאֵת אֵת הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה צְפוּנָה וּאֲמַרְתָּ שׁוּבָה מִשׁוּבָה יִשְׂרָאֵל נָאִם ה' וְלֹא אֶפִּיל פָּנַי בָּכֶם כִּי חֲסִיד אֲנִי נָאִם ה' לֹא אֲטוֹר לַעֲוֹלָם מֵאִי חֲסִידוּתִיהָ דְּתִנְיָא ⁹ קָמְנִי בְּנִי רִשְׁעִי יִשְׂרָאֵל אֵין בֹּאִין לַעֲוֹה'ב שְׁנֹא' ⁹ כִּי הִנֵּה הַיּוֹם בֹּא בּוֹעֵר כְּתַנּוּר וְהִיָּה כָל יוֹדִים וְכָל עוֹשֵׂי רִשְׁעָה קֵשׁ וְלַהֲט אֹתָם הַיּוֹם

הַבֹּא אֲמַר ה' יַעֲזוּב לָהֶם שׁוֹרֵשׁ וְעֵנָף שׁוֹרֵשׁ בַּעֲוֹה'י וְעֵנָף לַעֲוֹה'ב

דְּבָרֵי רַבֵּן גַּמְלִיאֵל ר"ע אוֹמֵר בֹּאִים הֵם לַעֲוֹה'ב שְׁנֹא' ¹⁰ שׁוֹמֵר פְּתָאִים ה' שָׁכֵן קוֹרִין

כְּדֹאֲמֵן לַעֲלִי (כד). כִּי מַטּוּ שׁוֹשׁ וְכו' וְכִדְבֵּר הַזֶּה נַעֲנְשׁוּ מִרְגְּלִים: **ר"ש אוֹמֵר**. מֵאִי כְהִיּוֹם הַזֶּה לּוֹמֵר לָךְ אִם מַעֲשִׂיהֶם כְּהִיּוֹם הַזֶּה לֹא יֵהֵא לֵהֶם חֵלֶק לַעֲוֹה'3: וְאִם נִגְלוּת וַיֵּשׁ לָהֶם חֵלֶק לַעֲוֹלֹם הַשְּׁבַעִים וְהַדְּחִים כֹּאֲרָךְ מִזְרִים אֵלֹו דוֹר הַמַּדְבֵּר וְכֵן לָשׁוֹן הַמוֹסַפְתָּא ⁴ וְלֹא שְׁמַעְתִּי עוֹד: **שׁוּבָה מַשׁוּבָה**. שְׁכַל יִשְׂרָאֵל עַמִּידִין לַחוּזֹר: **קִטְנִי כִנִּי רִשְׁעִי יִשְׂרָאֵל**. רִשְׁעִי יִשְׂרָאֵל עֲלָמָן פְּשִׁיטָא דְאֵין לָהֶם חֵלֶק לַעֲוֹלֹם הַבֹּא כְּדֹאֲמֵר' **כֹּפ' כְּתַרָא דְּכַמוּצוֹת** (דף קי"ג): רַפָּאִים כָּל יְקוּמוּי ⁵ מִי שְׁמֵרפָה עֲלָמוּ מַדְבְּרֵי תוֹרָה אֵזֶל כִּזְנִים שְׁלֵהֶם קִטְנִים וְלֹא חֲטָאוּ פְּלִיגִי כְּזוֹ: **שׁוֹשׁ וְעֵנָף**. אֵלֹו כִּזְנִים קִטְנִים שְׁלֵהֶם: **שׁוֹשׁ צַעֲלוֹם הַזֶּה**. שִׁימוּתוֹ נִפְלִים: **כַּז וְעֵנָף לַעֲוֹלֹם הַבֹּא**. שֶׁאֶף עַל פִּי שִׁאֲזוּתִיהֶם הִיוּ רִשְׁעִים הֵם לֹא חֲטָאוּ: **עֵיקֵר שְׂרַשׁוּי כֹּאֲרַעָא שְׁזוּקוּ**. אֵלֹו הַכִּנִּים קִטְנִים שֶׁאֲע"פ שִׁאֲזוֹת אֵין לָהֶם חֵלֶק מִקְנֵה יֵשׁ לָהֶם: **שֵׁלֹא יַיִחָה לֵהֶם**. הַקִּצָּה': **לֹא מַזְוָה וְלֹא שׁוֹיִר מַזְוָה**. לֹא מַזְוָה חֲמוּמָה וְלֹא מַזְוָה קֵלָה הַכֵּל יֵהֵא מַעֲבִיר וּמַשְׁלֵם שְׁכָרֵם לְאַלְתֵּר כְּדִי לְטַרְדֵּן מִן הָעוֹלָם: זוֹ נִשְׁמָה. שְׁמַעְמַדַת הַגּוֹף כְּשֶׁרֶשׁ שְׁמַעְמִיד הֵאֲלִין: **אֵזֶל קִטְנִי כִנִּי רִשְׁעִי עוֹבְדֵי כּוֹכְבִּים**.⁶ דּוּקָא קֹאֲמֵר רִשְׁעִי דְלֵאלִיו חֲסִידֵי עוֹבְדֵי כּוֹכְבִּים ⁷ פְּלִיגִי כֵה וַאֲיִכָא לַמ"ד הֵן עֲלָמָן כֹּאֲן וַאֲיִכָא לַמ"ד אֵינָן כֹּאֲן כְּדֹאֲמֵן (לַעֲלִי קה). יִשׁוּבוּ רִשְׁעִים לְשִׁאֲלוֹהַ כָּל גּוֹים שְׁכָחִי אֱלֹהִים ⁸ מִכָּאֵן שֶׁאֵין לֵהֶם ⁹ חֵלֶק אֲמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ וְכִי נִתְּנָם כָּכַל גּוֹים וְהֵלֹא לֹא נִתְּמַר אֵלֶּה כָּל גּוֹים שְׁכָחִי אֱלֹהִים הֵא אֵין שְׁכָחִי אֱלֹהִים יֵשׁ לָהֵן חֵלֶק [לַעֲוֹה'3]: הַכִּי גִרְסִין **אֵזֶל קִטְנִי רִשְׁעִי עוֹבְדֵי כּוֹכְבִּים** **דְּבָרֵי הַכֵּל אֵינָן כֹּאֲין: מוֹסַפְתָּא כַל זָכַר לַמוּ נִפְקָא לִיה**. כְּלוֹמַר לִתְנֵא דְכִרְיִיתָא וְהֵאִי דְנִפְקָא לִיָּה דְבָרֵי הַכֵּל הִיא דֵּהָ שׁוֹרֵשׁ וְעֵנָף מִיִּצְעָה לִיָּה לִמַּר כְּדֹאִית לִיָּה וּמַר כְּדֹאִית לִיָּה: **זֶרַע יַעֲבֹדֵנוּ יִסּוּפֵר לָה' לְדוֹר**. זֶרַע הַמִּסּוּפֵּר יַעֲבֹדֵנוּ לָה' לְדוֹר וְדוֹר שִׁחֲזוֹר לוֹ וַיִּסְחִי: **מַשַּׁעַי שְׁנוּרַע**. מַשַּׁעַי שֶׁנִּקְלַט הַזֶּרַע כִּזְמַעִי אִשָּׁה אֶפִּילוּ הִפִּילָה אֲמוֹ וּנְמַחָה יֵשׁ לוֹ חֵלֶק לַעֲמִיד דְּכַמִּיד **כֹּפ' כְּתַרָא** (דף קי"ג). נִבְלַמִּי יְקוּמוּי ⁴ לִכְרוֹת נִפְלִים: **עֵנִי אֲנִי וגוּעַ מְנוּעֵר**. אַע"פ שֶׁאֲנִי עֵנִי גּוֹיַעְתִּי חֲשׁוּבָה גּוֹיַעָה וּרְאִיו לּוֹמֵר עַלִי וַיְגוּעַ וַיֹּאסֵף כְּלוֹמַר שׁוֹכַה אֲנִי לַעֲמִיד לִב